

Висновок: Щоб реалізувати ці досягнення в грошово-кредитній сфері і вивести економіку зі стану тривалої стагнації, потрібно прискорити формування ринкового механізму функціонування економіки України. Тільки за цієї умови можна буде довести, що результативність монетаристських підходів не обмежується лише грошово-кредитною сферою, а й проявляється у сфері реальної економіки.

1. Гриценко А., Кричевська Т. *Необхідність і передумови формування монетарної стратегії як форми комунікації центральних банків* // Вісник НБУ, 2005, № 11. – С. 8. 2. *Грошово-кредитна політика України в перехідний період у світлі сучасних монетаристських теорій*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://lubbook.org/book_215_glava_33_Tema_6.4._Groshovo-kreditna_po.html 3. Мороз А.М. *Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підручник* / А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна, М.І. Савлук та ін. – К.: КНЕУ, 2005. – С.403.

Веселов Олександр

Науковий керівник-к.н.держ. упр., асист. О.В. Паска

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕЛЕГОВАНИХ ДЕРЖАВОЮ ПОВНОВАЖЕНЬ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Проблема реформування системи місцевого самоврядування та податкової децентралізації вже тривалий час є питанням обговорень та дискусій. Декілька раз в Україні були спроби здійснити децентралізацію місцевого самоврядування. Проте, лише з 2014 року, зі схваленням КМУ Концепції зміни системи місцевого самоврядування, ці процеси набули реального втілення.

З 2015 р. вступили в силу зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України, які запустили перший етап реформування системи місцевого самоврядування. Внаслідок цього мали бути забезпечені фінансово делеговані державою повноваження. Однак, чимало повноважень до сьогодні не мають фінансового забезпечення та є тягарем для органів місцевого самоврядування.

Метою статті є дослідження фінансового забезпечення виконання делегованих повноважень місцевого самоврядування в умовах децентралізації.

Основні повноваження місцевого самоврядування описано у ст. 143 КУ, а більш деталізовано в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні», де передбачено поділ повноважень органів місцевого самоврядування на власні та делеговані.

Крім цього, здійснення головами та очолюваними ними виконавчими комітетами сільських, селищних і міських Рад делегованих повноважень державної виконавчої влади згідно з законодавством є обов'язковим, і за їх невиконання або неналежне виконання вони несуть відповідальність перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України, а також відповідними головами державних адміністрацій, що підвищує актуальність проблеми фінансового забезпечення делегованих повноважень.

У Бюджетному кодексі України описано розділення видатків між різними видами місцевих бюджетів з урахуванням критеріїв повноти надання гарантованих державою послуг та наближення їх до безпосереднього споживача. У Ст. 89 Кодексу описано перелік загальних повноважень, які закріплені за бюджетами місцевого самоврядування базового рівня. Водночас, бюджети селищних об'єднань, селищ та міст районного значення було звільнено від необхідності забезпечення основних гарантованих послуг. Ці функції сьогодні за них виконують районні бюджети, не будучи за своєю суттю бюджетами місцевого самоврядування базового рівня.

Основним фінансовим інструментом забезпечення державою переданих місцевому самоврядуванню повноважень є міжбюджетні трансферти, зокрема цільові субвенції.

Вже з 2015 року, до прикладу, галузь освіти фінансується місцевою владою за рахунок цільової освітньої дотації, щоправда формула розрахунку даної дотації змінювалась вже декілька разів. З 2017 р. освітня дотація покриває лише платню педагогічного персоналу, а всі інші витрати покриваються за рахунок додаткової дотації на фінансування переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я. Така додаткова дотація надається у зв'язку з передачею на фінансування з місцевих бюджетів усіх видатків на загальноосвітні заклади (крім видатків на оплату праці педагогічних працівників), на оплату комунальних послуг та енергоносіїв для закладів охорони здоров'я.

Додаткова субвенція зможе покрити усі додаткові потреби з утримання закладів освіти та охорони здоров'я лише на дві третини.

Також варто зазначити, що у Бюджетному кодексі у перехідних положеннях заплановано внести відповідні зміни до нормативно-правових актів, що регламентують застосування галузевих стандартів надання соціальних послуг та нормативів при здійсненні видатків з місцевих бюджетів, а саме: мережі, штатних нормативів, робочого навантаження, нормативів витрат бюджетних установ.

Вирішення даної проблеми було заплановане до 1 березня 2018, проте згодом відтермінували до 1 березня 2020 р. То ж в Україні вже новий уряд зобов'язаний відповідно до перехідних положень Бюджетного кодексу запропонувати відповідні механізми фінансового забезпечення делегованих державою місцевим

органам влади повноважень, оскільки без цього механізму фінансова децентралізація є неповноцінною та має, певною мірою, ручний характер.

1. *Бюджетний кодекс України* [Електронний ресурс] режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> 2. *Конституція України* [Електронний ресурс] режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> 3. *Закон України “Про місцеве самоврядування”* [Електронний ресурс] режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

Гарилевич Андрій

Науковий керівник – к.е.н., доц. О.Л. Перхач

РОЗВИТОК УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

На сучасному етапі розвитку соціально-економічної сфери в Україні, важливою складовою є здійснення державного фінансового контролю за ефективним та цільовим використанням бюджетних коштів, збереженням державних фінансових ресурсів та державного майна. Як і в кожній сфері суспільного життя, неостанню роль при реалізації зазначених завдань відіграє управління інститутом державного фінансового контролю.

В Україні систему органів державного фінансового контролю умовно доцільно поділити на дві гілки. До першої гілки можна віднести Рахункову палату, яка утворена Верховною радою України, тобто органом законодавчої влади. Друга гілка представлена органами виконавчої влади: Державною аудиторською службою, яка є підконтрольною Кабінету Міністрів України; Державною фіскальною службою та Державною казначейською службою, які є підконтрольними Міністерству фінансів. Найбільш широким спектром повноважень у сфері контролю за бюджетними фінансовими ресурсами наділені Рахункова палата та Державна аудиторська служба. Державна фіскальна служба та Державна казначейська служба мають вузькоспеціалізовані функції в цій сфері.

Здійснення державного фінансового контролю забезпечується через проведення інспектування (ревізій), державного фінансового аудиту та контролю за дотриманням законодавства у сфері закупівель.

За останні 10 років найбільші зміни торкнулися саме Держаудитслужби, яка забезпечує проведення всіх вищевказаних заходів державного фінансового контролю. Так, спочатку було ліквідовано КРУ із створенням Державної фінансової інспекції, а згодом і її було перетворено у Державну аудиторську службу. При цьому зміни стосувалися не тільки назви організації. Відбулися організаційні зміни – ліквідація районних підрозділів, скорочення чисельності працівників, запроваджено ризикоорієнтовані підходи відбору об'єктів контролю, відбулось зміщення акценту з ревізій на аудити.

Ефективним управлінським рішенням виявилось запровадження ризикоорієнтованого підходу, який передбачає проведення попереднього аналізу фінансово-господарської діяльності об'єктів контролю, за результатами якого лише в разі значної кількості ризикових фінансових операцій приймають рішення про включення відповідних суб'єктів господарювання до плану контрольної-ревізійної роботи. Це дає змогу зменшити кількість малоефективних та малорезультативних контрольних заходів на об'єктах контролю з низьким ступенем ризику. При плануванні враховуються показники за результатами діяльності об'єктів контролю за 3 попередні роки (за сумарними показниками звітності) та/або станом на відповідну дату (дати) звітного періоду в залежності від ризику. Вказане впливає на зниження кількості дріб'язкових та малоефективних контрольних заходів, підвищення їх результативності.

Крім того, відбувається поступовий перехід від застарілої форми контролю – ревізії, яка зустрічається лише в пострадянських країнах, до фінансового аудиту. Відмінність між цими двома формами контролю полягає в тому, що при ревізії – встановлюються вже допущені порушення законодавства, в той час як під час аудиту направлений на запобігання порушенням в майбутньому, знаходження додаткових джерел фінансових ресурсів та оптимізацію витрат. Держаудитслужба, як інститут державного фінансового контролю, значну увагу приділяє виконанню своєї основної попереджувально-профілактичної функції, та вже не виступає, лише реєстратором порушень. Форми подальшого контролю (ревізії та перевірки), за якими переважно проводився державний фінансовий контроль, без підкріплення аудитом ефективності практично втрачають свою актуальність та дієвість в умовах ринкової економіки України.

Таким чином, на сьогодні зміни в управлінні державним фінансовим контролем носять позитивний характер щодо запровадження нових підходів до виконання своїх функцій та орієнтування не тільки на виявлення фінансових порушень, але й на їх упередження. При цьому, наслідком реорганізації системи державного фінансового контролю є скорочення чисельності працівників, що носить негативний соціальний характер. Слід зазначити, що потребує врегулювання дублювання функцій між органами державного фінансового контролю.

1. *Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року №№ 2456-VI* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> 2. *Закон України «Про основні засади державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 року №№ 2939-XII* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/29>